EXPUNERE DE MOTIVE

Necesitatea promovării prezentei propuneri legislative este dată de importanța internațională a **„surselor de energie neconvenționale"**, deoarece anumiți purtători de energie, precum deşeurile de produse chimice, de mase plastice, anvelopele uzate care se folosesc pentru producerea de energie termică (de exemplu la „Casial" Chişcădaga), nu sunt **„surse regenerabile"** ci **„surse neconvenționale"** de energie. Prin utilizarea în mai mare măsură a surselor regenerabile de energie se asigură creşterea siguranței în alimentarea cu energie şi limitarea importului de resurse energetice, în condițiile unei dezvoltări economice durabile. Aceste cerințe se realizează în context național prin implementarea unor politici de conservarea energiei, creşterea eficienței energetice şi prin valorificarea superioară a surselor regenerabile.

Valorificarea surselor regenerabile de energie se realizează pe baza a trei premise importante conferite de acestea şi anume: accesibilitate, disponibilitate şi acceptabilitate. Exploatarea surselor regenerabile şi alternative de energie conferă garanția unor premise reale de atingere a obiectivelor strategice privind creşterea siguranței în alimentarea cu energie pe baza diversificării surselor şi diminuării ponderii importului de resurse energetice, respectiv de dezvoltare durabilă a sectorului energetic şi de protejare a mediului înconjurător.

Până acum au fost adoptate o serie de politici şi instrumente specifice, precum emiterea de "*certificate verzi*" ("*certificate ecologice*"), pentru promovarea utilizării surselor regenerabile de energie **exclusiv în domeniul producerii de energie electrică**. Or, mai ales în vremea din urmă, odată cu creşterea prețurilor produselor petroliere şi al gazului natural, a devenit necesară şi oportună adoptarea şi aplicarea de reglementări referitor la utilizarea surselor regenerabile de energie **în domeniul producerii de energie termică** pentru spațiile de locuit, pentru spațiile cu utilizare profesională şi pentru procesele industriale. Promovarea producerii şi consumului de energie termică obținută din surse regenerabile sau neconvenționale de energie constituie un obiectiv de interes național. Energia termică are o importanță cel puțin la fel de mare ca energia electrică, deoarece reprezintă 65,84% din totalul resurselor energetice consumate în România, după cum rezultă din cifrele „Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie", aprobată prin HG nr.1535/1812.2003, publicată în M.Of., Partea I nr. 8/7.01.2004.

Scopul prezentei propuneri este crearea unui cadru legal necesar pentru economisirea energiei termice şi pentru utilizarea în mai mare măsură a surselor de energie regenerabilă şi altor surse de energie neconvențională, reducerea consumului total de energie şi a poluării mediului. Prin această propunere legislativă se instituie

obligaţii şi se stabileşte cadrul de acordare de stimulente pentru producătorii şi consumatorii de energie termică din surse regenerabile sau neconvenţionale, sau care realizează economii semnificative de energie. De asemenea, ţinând cont de potenţialul deosebit de care ţara noastră îl posedă în zona biocombustibililor, au fost formulate şi o serie de reglementări de natură să asigure abordarea acestui domeniu foarte important da încă neexplorat.

Programul de economisire a energiei şi de utilizare a surselor regenerabile de energie se înscrie în cerinţele de mediu asumate prin Protocolul de la Kyoto la Convenţia - Cadru a Naţiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11.12.1997, ratificat de România prin Legea nr.3/2001, respectiv de Uniunea Europeană în baza Documentului 2002/358/CE. Lupta împotriva schimbărilor climatice este o prioritate a politicii energetice, care vizează să diminueze cu 4% pe an, în medie, emisiile de gaze cu efect de seră ale fiecărei ţări europene. În consecinţă, şi în România, trebuie adoptate reglementări care să permită obţinerea cel puţin a acestor rezultate obligatorii şi, eventual, chiar depăşirea lor, pentru a putea beneficia de pe urma avansului obţinut, atât pe plan financiar, cât şi pe plan ecologic.În statele Uniunii Europene, promovarea energiei din surse regenerabile se asigură pe baza a două scheme-suport distincte, şi anume:

• preţul energiei produse din surse regenerabile se determină pe cale administrativă, iar cantitatea produsă se stabileşte pe piaţa energiei;

• cantitatea de energie produsă sau consumată din surse regenerabile ("*energie verde*") se determină pe cale administrativă, iar nivelul preţului certificatelor de "*energie verde*" se stabileşte pe piaţa energiei.

Prin iniţiativa legislativă, pentru încurajarea economisirii resurselor energetice şi a producerii energiei din surse regenerabile sau neconvenţionale de energie, se aplică sistemul cotelor obligatorii combinat cu sistemul de comercializare a certificatelor de economisire a energiei. Ca şi la promovarea energiei electrice provenite din surse regenerabile de energie, se propune un mecanism bazat pe stabilirea pe cale administrativă a cantităţii programate de economie de energie sau de energie provenită din surse regenerabile de energie, urmând ca preţul să fie stabilit în mod liber, între anumite limite, pe piaţa bilaterală sau centralizată a certificatelor. In acest scop, se propune introducerea unui sistem de **„certificate de economisire a energiei"** care se acordă acelor persoane juridice care produc energie termică pornind de la surse regenerabile de energie, sau care realizează economii semnificative de energie, ca urmare a introducerii unor tehnologii noi, rezultat al cercetării ştiinţifice, dezvoltării şi

implementării acestora în practică. Pe de altă parte, furnizorii de energie termică şi de resurse energetice fosile au obligaţia să realizeze o anumită cotă de economii de energie, sau să achiziţioneze de pe piaţă „certificatele de economisire a energiei". In acelaşi timp, dat fiind că proiectul de lege se referă la „energie", care se măsoară cu aceleaşi unităţi de măsură indiferent dacă este vorba de energie electrică, energie termică sau alte forme de energie, se propune tranzacţionarea certificatelor de „economisire a energiei" pe piaţa unică, a „certificatelor verzi". „Certificatele de economisire a energiei" se vor acorda ponderat, în funcţie de sursa energetică din care provin, de eficienţa economiilor realizate, precum şi de alţi factori care se vor stabili prin hotărâre a Guvernului. In final, între acestea şi „certificatele verzi", va fi echivalenţă deplină, ele circulând simultan pe piaţă şi având aceeaşi valoare de achiziţie. În urma emiterii acestui act normativ, se prevede realizarea unor economii de energie, încurajarea cercetării din domeniu şi creşterea ponderii energiei termice obţinute din surse regenerabile de energie, ceea ce, pe de o parte, va însemna reducerea dependenţei României de importurile de surse fosile de energie (produse petroliere, gaze naturale, cărbuni) şi, pe de altă parte, reducerea poluării, prin scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră, a altor emisii gazoase, solide, lichide, suspensii şi aerosoli, etc. Pe plan mondial există deja tehnologii competitive pentru utilizarea surselor regenerabile de energie, cum ar fi biogazul, rumeguşul sau alte deşeuri lemnoase, energia geotermică (prin intermediul pompelor de căldură), energia solară termică şi altele, în vederea încălzirii spaţiilor de locuit, a spaţiilor de uz profesional, sau pentru obţinerea apei calde menajere sau industriale. Prin introducerea măsurilor propuse, se preconizează creşterea utilizării acestor tehnologii moderne, nepoluante, care fac apel în măsură foarte mare la sursele regenerabile de energie, de care dispunem în cantităţi practic nelimitate şi, în cele mai dese cazuri, gratuit.

Propunerea de lege se încadrează în setul de legi din domeniul energiei. În acest moment, există o lacună legislativă în domeniul producerii de energie termică în general, şi în special în domeniul încurajării economiei de energie termică şi a producerii ei din surse regenerabile de energie. Ca atare, propunerea vine în completarea Legii nr.318 din 8.07.2003, a energiei electrice, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.511/16.07.2003, dar şi în completarea Legii nr.199/2000 privind utilizarea eficientă a energiei, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.734/08.10.2002 .

Propunerea legislativă vine să pună în aplicare prevederile Legii nr.14/1997, pentru ratificarea Tratatului Cartei Energiei şi a Protocolului „Cartei Energiei privind eficienţa energetică şi aspecte legate de mediu" încheiate la Lisabona la 17.12.1994, publicate în M.Of. nr. 026/02.18.1997. După adoptarea acestei propuneri de lege, se vor emite

hotărâri ale Guvernului şi ordine ale autorităţilor competente în materie, pentru a pune în aplicare prevederile legii.

In elaborarea proiectului de lege, s-a pornit de la condiţiile impuse prin „Strategia Naţională de dezvoltare energetică a României pe termen mediu" aprobată prin HG nr.647 din 12.07.2001 şi publicată în M.Of., Partea I, nr.444/08.07.2001, precum şi prin „Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie", aprobată prin HG nr.1535/18.12.2003, publicată în M.Of., Partea I nr. 8/7.01.2004.

Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat cu consultarea unor specialişti din domeniu, din cadrul sistemului termoenergetic din România, precum şi din cadrul unor autorităţi competente (Agenţia Româna pentru Conservarea Energiei). In acelaşi timp, s-a utilizat experienţa franceză, ca ţară europeană cu un sistem energetic bine pus la punct, care a adoptat de curând o legislaţie similară.

Pe plan comunitar european există o serie de directive, recomandări, comunicate şi rapoarte, care privesc direct metodele legislative de încurajare luate pe plan comunitar şi pe plan naţional în ţările membre ale Uniunii europene în vederea creşterii ponderii utilizării surselor regenerabile de energie. Propunerea prezentă de act normativ vine în întâmpinarea acestor prevederi, îndeplinind cerinţele impuse prin actele normative elaborate la nivel european. În acest domeniu, pe plan comunitar, există o serie de acte normative, după cu urmează:

1) Recomandarea Consiliului din 9.06.1988, referitor la dezvoltarea exploatării energiilor regenerabile în Comunitate {88/349/CEE};

2) Comunicatul Comisiei, din 23.04.1997, privind viziunea globală a politicii şi acţiunilor energetice {COM(97) 167 final};

3) „Energie pentru viitor: sursele regenerabile de energie – Cartea albă pentru stabilirea unei strategii şi a unui plan de acţiune comunitare". Comisia Europeană {COM(97) 599 final} ;

4) „Spre o strategie europeană de securitate a aprovizionării energetice; cartea verde", adoptată de către Comisia Europeană la 29.11.2000 {COM (2000) 769 final};

5) Comunicatul Comisiei, din 16.02.2001, către Consiliu, Parlamentul european, Comitetul economic şi Social şi către Comitetul Regiunilor, privind punerea în operă a strategiei şi planului de acţiune comunitare în materie de surse regenerabile de energie {COM (2001) 69 final};

6) Raportul final privind cartea verde "Spre o strategie europeană de securitate a aprovizionării energetice", Comunicatul Comisiei Comunităților Europene, Bruxelles, 26.06.2002, {COM(2002) 321 final}.

7) Comunicatul Comisei către Consiliul şi Parlamentul European, "Partea surselor de energie regenerabile in UE" – Raportul Comisiei conform art.3 al directivei 2001/77/CE – evaluarea incidenței instrumentelor legislative şi altor politici comunitare care țintesc spre creşterea ponderii surselor regenerabile de energie în UE şi propuneri concrete de acțiune {SEC (2004) 547};

8) Directiva 2002/91/CE privind performanța energetică a clădirilor (JO L1 din 4.01.2003) ;

9) Directiva 2003/96/CE de restructurare a cadrului comunitar de taxare a produselor energetice şi a electricității (JO L 283 din 31.10.2003)

10) COM (2003) 453 din 1.8.2003 privind exigențele în materie de eco-concepție aplicabile la produsele consumatoare de energie ;

11) COM (2003) 739 din 10.12.2003 privind eficacitatea energetică în utilizări finale şi în serviciile energetice;

În ce priveşte legislația națională a țărilor europene, există deja o serie de reglementări naționale care răspund condițiilor puse pe plan comunitar, pentru încurajarea utilizării surselor alternative de energie termică în locul combustibililor fosili. Astfel, în Marea Britanie, Italia şi, mai recent în Franța, prin Legea n°2005-781 din 13.07.2005, "Lege program pentru fixarea orientărilor politicii energetice", s-a stabilit introducerea *"certificatelor de economisire a energiei" pentru economiile de energie termică realizate şi* pentru energia termică produsă din surse regenerabile de energie, cum ar fi energia solară, energia rezultată din biomasă, geotermală, ş.a. În acelaşi timp, prin legislația specifică adoptată, Suedia şi-a propus ca până în anul 2020 să devină complet independentă de sursele fosile de energie, consumând exclusiv resurse regenerabile de energie.

Obiectivul strategic stabilit de Uniunea Europeană în Cartea Albă „Pentru o Strategie Comunitară" constă în dublarea, până în anul 2010, a aportului surselor regenerabile de energie al țărilor membre ale Uniunii Europene, care trebuie să ajungă treptat, de la 6% în anul 1995, la 12% în 2010, din consumul total de resurse primare. În „Cartea Albă pentru o Strategie Comunitară" şi în Planul de acțiune "Energie pentru viitor -

sursele regenerabile", se promovează o strategie denumită "Campania de demarare a investiţiilor", în care se preconizează realizarea de noi capacităţi energetice pe bază de surse regenerabile de energie.

În România, ponderea surselor regenerabile de energie în consumul total de resurse primare urmează să ajungă la 11% în anul 2010 şi la 11,2% în anul 2015, in conformitate cu strategia naţională din domeniu. În acest scop a fost aprobată „Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie" aprobată prin HG nr.1535/18.12.2003, publicată în M.Of., Partea I nr. 8/7.01.2004 (**a se urmări anexa 1-extras din Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie**). De asemenea, „Strategia naţională în domeniul eficienţei energetice" aprobată prin HG nr.163/12.02.2004, publicată în M.Of., Partea I, nr. 160/24.02.2004, prevede reducerea importantă a consumurilor energetice, prin creşterea eficienţei energetice şi reducerea pierderilor de energie. Măsurile luate în favoarea eficacităţii energetice vor facilita realizarea obiectivului stabilit la nivel naţional şi european de 11% energie obţinută din surse regenerabile. Prin măsurile active propuse, de producere a energiei termice din surse regenerabile, precum şi prin măsurile pasive de realizarea de economii de energie, se prevede reducerea consumului total de energie care serveşte drept bază de calcul al acestui procent.

Pentru o susţinere a celor prezentate vă anexăm organigrama **OPCOM** (**Operatorul Pieţei de Certificate Verzi**) , şi o scurtă descriere (cu definiţii şi termeni) a Pieţei Centralizate pentru Certificatele Verzi - **anexele 2 şi 3** - .

În acest sens, propunerea legislativă vine ca o necesitate pentru punerea în aplicare a acestor acte normative româneşti şi europene, pentru creşterea independenţei energetice a României şi pentru prevenirea unei crize energetice naţionale într-un viitor apropiat .

Iniţiatori :

Senator PNL de Hunedoara

Viorel ARION

Anexa 1

Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie
Hotărârea de Guvern 1535 din 18.12.2003
- *extras* -

Definiţii, concepte şi noţiuni de specialitate

- surse regenerabile de energie - surse de energie din categoria nefosile, cum sunt sursele solare, sursele eoliene, hidroenergia, biomasa, sursele geotermale, energia valurilor, biogazul, gazele rezultate din fermentarea deşeurilor (gazul de depozit), gazul de fermentare a nămolurilor în instalaţii de epurare a apelor uzate;
- energia solară provine din radiaţia solară, din care se obţine energie electrică pe baza tehnologiei fotovoltaice sau energie termică prin metode de conversie termo-solară;
- energia eoliană provine din transformarea şi livrarea în sistemul energetic sau direct către consumatorii locali a energiei electrice provenite din potenţialul energetic al vântului;
- energie hidro este energia furnizată de unităţi hidroenergetice cu puterea instalată mai mică sau egală cu 10 MW (categoria "hidroenergie mică"), respectiv unităţi hidroenergetice cu puterea instalată mai mare de 10 MW (categoria "hidroenergie mare");
- biomasa reprezintă fracţiunea biodegradabilă a produselor, deşeurilor şi reziduurilor din agricultură, silvicultură sau sectoare industriale conexe, inclusiv a materiilor vegetale şi animale, precum şi a deşeurilor industriale şi urbane;
- energia geotermală rezultă din energia înmagazinată în depozite şi zăcăminte hidrogeotermale subterane, exploatabile în condiţii de eficienţă economică;
- energia electrică produsă din surse regenerabile de energie - energia electrică furnizată exclusiv din surse regenerabile de energie, precum şi cota de energie electrică produsă din surse regenerabile în centrale hibride, care utilizează şi surse convenţionale de energie, incluzând energia electrică consumată de sistemele de stocare a purtătorilor de energie convenţională şi excluzând energia electrică obţinută din aceste sisteme;
- consumul de energie electrică - cantitatea de energie utilizată, rezultată din producţia de energie electrică, inclusiv energia electrică furnizată de autoproducători, la care se adaugă importurile din care se scad exporturile.

2. 1. ***Obiective generale***
Obiectivele generale ale Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie constau în :
- integrarea surselor regenerabile de energie în structura sistemului energetic naţional;
- diminuarea barierelor tehnico-funcţionale şi psiho-sociale în procesul de valorificare a surselor regenerabile de energie, simultan cu identificarea elementelor de cost şi de eficienţă economică;
- promovarea investiţiilor private şi crearea condiţiilor pentru facilitarea accesului capitalului străin pe piaţa surselor regenerabile de energie;
- asigurarea independenţei consumului de energie al economiei naţionale;
- asigurarea, după caz, a alimentării cu energie a comunităţilor izolate prin valorificarea potenţialului surselor regenerabile locale;
- crearea condiţiilor de participare a României la piaţa europeană de "Certificate verzi" pentru energie din surse regenerabile.

2. 2. ***Obiective specifice***
Valorificarea surselor regenerabile de energie se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 443/2003 privind promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile de energie şi cu obiectivele specifice din programele ce urmează să se elaboreze pe fiecare categorie de sursă regenerabilă de energie (solară, eoliană, hidroenergia, biomasa şi geotermală).
*a). **Energia solară*** - pentru evaluarea potențialului energetic din zone geografice izolate sau cu acces limitat la rețeaua energetică se vor implementa proiecte demonstrative de sisteme solare fotovoltaice. Creşterea gradului de atractivitate al investițiilor pentru sisteme energetice solar-fotovoltaice sau solar-termice cu sau fără conectare la rețeaua energetică este favorizată de premisa că, pe termen mediu şi lung, costurile specifice vor cunoaşte o diminuare treptată.
Aplicațiile solar-termale se realizează cu instalații de captatori solari (inclusiv componente auxiliare), ce vor însuma o suprafață totală de circa 150.000 m2.
Sistemele solar-fotovoltaice îşi găsesc utilitatea în aplicații din zone geografice izolate sau cu posibilități limitate de acces la rețeaua electrică. În aplicațiile fotovoltaice s-au identificat mai multe tipuri de proiecte, astfel:
- sisteme fotovoltaice autonome pentru electrificarea rurală, cu aplicații în Munții Apuseni sau alte zone montane, în nordul Moldovei, parcuri naturale (ex.: Delta Dunării) etc.;
- sisteme fotovoltaice conectate la rețeaua de transport şi distribuție a energiei electrice:
- minicentrale solar-fotovoltaice (*câteva sute de kW - 1 MW*), în zona litoralului Mării Negre, cu un potențial solar atractiv şi pe suprafețe potențial utilizabile (pe principiul compensării consumului suplimentar sezonier sau pentru compensarea liniilor electrice cap de rețea în zona Deltei Dunării);
- sisteme fotovoltaice (*1 kW – 5 kW*) conectate la rețea (în oraşe mari, litoral, case de vacanță, etc.).
*e). **Energia geotermală***
Obiectivele programului de valorificare eficientă a potențialului hidrogeotermal din România constau în:
- elaborarea de studii de fezabilitate şi consultanță, cu soluții de implementare şi asimilarea de tehnologii şi echipamente performante;
- diseminarea şi valorificarea datelor şi informațiilor aferente programelor de tehnologizare şi implementare curentă;
- definitivarea proiectelor (aplicații) demonstrative de valorificare complexă a potențialului hidro-geotermal din România;
- elaborarea unui cadru legislativ de norme şi reglementări pentru valorificarea surselor geotermale, în condiții de eficiență economică ridicată.

Cap. 5. **Mecanisme de finanțare a investițiilor pentru promovarea surselor regenerabile de energie**
5.1. ***Finanțarea de programe şi proiecte de investiții*** destinate valorificării surselor regenerabile de energie se asigură inclusiv prin resurse directe sau indirecte, în forme diversificate, astfel:
- fonduri proprii ale furnizorilor de capital;
- fonduri cu destinație specială;
- finanțare de către terți;
- finanțare prin mecanisme specifice de tip BOT, BOO sau F-BOOT;
- garanții şi instrumente financiare specifice sistemului bancar.
Furnizorii pot constitui, din **surse proprii**, fonduri financiare necesare implementării proiectelor de investiții pentru realizarea, modernizarea, extinderea şi/sau dezvoltarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile.
Fonduri cu destinație specială ce se constituie pe bază de taxe aplicate la anumite

categorii de produse din activitatea economică curentă. Din aceste fonduri se asigură resurse financiare pentru implementarea proiectelor reprezentative, aprobate la nivel guvernamental, prin finanțare de la bugetul de stat (*Capitolul Energie*), transferul de la bugetul de stat către bugetele locale pentru dezvoltarea sistemului energetic şi investiții finanțate de regiile autonome, companiile naționale sau cu capital majoritar de stat.
Finanțarea de către terți se realizează prin participarea unui furnizor şi a unui beneficiar pentru finanțarea unor proiecte specifice de către a treia parte, ce pune la dispoziție resursele financiare necesare. Finanțarea de către terți se realizează după următoarele proceduri specifice:
- finanțare de tipul 'primul ieşit din afacere', în care economiile realizate în urma implementării proiectului (programului), pe o perioadă determinată de timp, se folosesc pentru acoperirea costului proiectului;
- împărțirea economiilor - finanțare prin care se stabileşte că fiecare parte implicată primeşte un procent predeterminat din profitul obținut prin vânzarea energiei produse, pe o perioadă stabilită inițial prin contract;
- garantarea economiilor/profitului obținut - societatea garantează beneficiarului reducerea, cu un anumit procent, a costului energiei.
Finanțarea prin mecanisme tip BOT, BOOT sau F-BOOT se realizează prin preluarea de către o societate privată a unei investiții noi (inclusiv patrimoniale) şi urmărirea derulării afacerii, până la recuperarea resurselor financiare alocate. Procedura se aplică în situații în care proprietarul nu dispune de sursele financiare necesare finalizării investiției după una din procedurile de tip BOO, BOOT sau F – BOOT.
Finanțarea pe bază de grant se realizează prin alocarea de resurse financiare de către organisme financiare internaționale, pentru finanțarea de proiecte prioritare, în statele în care sunt dirijate fondurile de investiții respective. Procedura se aplică pentru investiții considerate necesare, în situații ce prezintă anumite reticențe, întârzieri la nivel național sau la acțiuni concertate de soluționare a unor aspecte de interes mondial.
Stimulentele financiare speciale se acordă pentru investiții interne şi externe în scopul valorificării surselor regenerabile de energie şi constau în următoarele proceduri de finanțare:
- cofinanțarea de investiții specifice;
- finanțare de programe de cercetare - dezvoltare - implementare;
- finanțare pentru audit energetic în vederea adoptării de decizii pentru implementarea programelor de valorificare a surselor regenerabile;
- asigurarea de mijloace financiare privind creşterea gradului de utilizare a acestor surse de energie.
Instrumentele economice (de tarifare sau impozitare) pentru susținerea programelor şi proiectelor de valorificare a surselor regenerabile de energie asigură evidențierea unor costuri externe privind prețul energiei generate din combustibili fosili (ex. taxa de CO2, SO2, noxe etc.), cu referire la costurile generate de recuperarea investiției, tratarea deşeurilor radioactive ş.a.
Instrumentele financiare specifice sistemului bancar în vederea susținerii unor proiectelor de investiții energetice se referă la:
- împrumuturi (cu sau fără garanții bancare) de pe piața de capital, obligațiuni emise de societăți interesate sau împrumuturi contractate de la instituții financiar-bancare interne sau externe;
- credite bancare (linii de credit) destinate finanțării investiției;
- acțiuni sau titluri de proprietate pentru participarea persoanelor fizice şi/sau juridice la capitalul social al societății interesate, cu finanțare parțială sau majoritară la implementarea proiectului.
Garanțiile bancare şi alte facilități de natură financiară acordate de autoritățile

centrale/locale reprezintă modalităţi atractive pentru asigurarea finanţatorului asupra destinaţiei creditului acordat societăţilor comerciale în vederea implementării proiectelor de resurse regenerabile.

5. 2. ***Mecanisme de finanţare a surselor regenerabile de energie agreate în cadrul Comunităţii Europene***

În etapa actuală, la nivelul Comunităţii Europene nu funcţionează un mecanism fiscal comun pentru promovarea surselor regenerabile de energie, însă se aplică metodologii şi instrumente specifice, care pot fi implementate relativ uşor, în România, astfel:

- sprijin direct prin preţurile practicate la fiecare tip de energie regenerabilă;
- ajutor acordat pentru investiţii de capital;
- adoptarea de măsuri fiscale de promovare;
- sprijin pentru activitatea de cercetare-dezvoltare (C&D);
- ajutor indirect pentru dezvoltarea diferenţiată pe fiecare tip de sursă de energie.

Alte surse provin din fondurile de dezvoltare regională, programul 'Energie inteligentă', respectiv programul 'ALTENER'.

Conform Protocolului de la Kyoto (articolul 6), un mecanism specific de finanţare a investiţiilor pentru promovarea surselor regenerabile de energie recomandă aplicarea cadrului Joint Implementation.

Prin **schemele de sprijin direct prin preţuri**, producătorul de energie primeşte, în baza unei reglementări naţionale, un ajutor financiar direct sau indirect (la energia produsă şi încasată).

Mecanismele de ajutor direct prin preţuri sunt de două feluri, şi anume: sistemul cotelor şi sistemul de preţuri fixe.

În sistemul cotelor, preţul energiei din surse regenerabile se stabileşte astfel încât să asigure concurenţa reală între producătorii de energie din surse regenerabile. În acest scop se practică două mecanisme:

- certificate verzi;
- cererea de ofertă.

La ***certificatele verzi***, mecanismul oferă posibilitatea vânzării energiei la un preţ determinat de piaţă. Pentru finanţarea costurilor suplimentare şi garantarea producerii cotei stabilite, fiecare consumator trebuie să cumpere un anumit număr de certificate verzi de la producătorii de energie din surse regenerabile, pe baza unui procent sau a unei cote din producţia/consumul total al acestora de energie. Interesul consumatorului de a cumpăra certificate verzi la un preţ convenabil dezvoltă o piaţă secundară pe care intră în concurenţă producătorii de energie regenerabilă.

Prin utilizarea mecanismului ***Cerere de ofertă***, statul lansează cereri de oferte pentru furnizarea de energie, care se livrează societăţii de distribuţie pe bază de contract, la preţul din ofertă. Costul suplimentar rezultat din cumpărarea de energie se suportă de consumatorul final, prin intermediul unei redevenţe speciale.

Sistemul de preţuri fixe are un preţ specific de cumpărare a energiei, pe care distribuitorul îl plăteşte producătorului de energie. Statul nu fixează plafoane sau cote întrucât acestea se determină indirect pe baza nivelului de preţ fixat. Mecanismul 'primelor fixe' poate fi asimilat 'sistemului de preţuri fixe'.

Statul fixează o primă (*bonus*) al cărui plafon este superior preţului normal plătit producătorilor de energie regenerabilă. Dacă preţul fix este corelat cu preţul pieţei de energie nu se creează diferenţe mari între regimul preţului fix şi al primei fixe. Preţul sau prima fixă se pot revizui, după caz, pentru a influenţa scăderea preţurilor.

Ajutorul în favoarea investiţiilor de capital constă în acordarea de subvenţii pentru investiţii de capital sau credite pentru echipamente. Plafonul subvenţiei poate fi mai mare pentru tehnologii cu eficienţă economică pe piaţă (ex. sisteme de module fotovoltaice). Pentru tehnologii integrate pe piaţă (ex. energia eoliană), subvenţiile se utilizează cu regularitate, însă plafonul acestora este mai redus.

Măsurile fiscale reprezintă un ajutor ce se poate acorda în mai multe forme:

- exceptarea sau rambursarea taxelor pentru energie;
- reducerea cotei TVA la anumite tipuri de energie din surse regenerabile;
- exceptări fiscale la investiții în microcentrale energetice pentru valorificarea surselor regenerabile;
- instituirea de taxe asupra emisiilor de SO2 şi NO2 destinate, cu prioritate, dezvoltării energiei eoliene sau hidroelectrice.

Ajutorul pentru sectorul cercetare-dezvoltare este menit să promoveze, în exclusivitate, sursele regenerabile de energie.

Ajutorul indirect în favoarea producerii de energie din surse regenerabile se acordă pentru punerea în aplicare de programe de reîmpăduriri, plantații cu creştere rapidă, utilizarea de biocarburanți pentru promovarea obținerii de biomasă, reciclarea deşeurilor etc.

Directiva 2003/30/CE privind promovarea utilizării biocarburanților sau a altor tipuri de carburanți din surse regenerabile oferă posibilitatea substituirii combustibililor fosili în transportul rutier.

În cadrul Uniunii Europene se află într-un stadiu avansat propunerea de elaborare a unei directive privind taxarea produselor energetice care prevede, între altele, aplicarea exceptărilor fiscale pentru sursele regenerabile de energie.

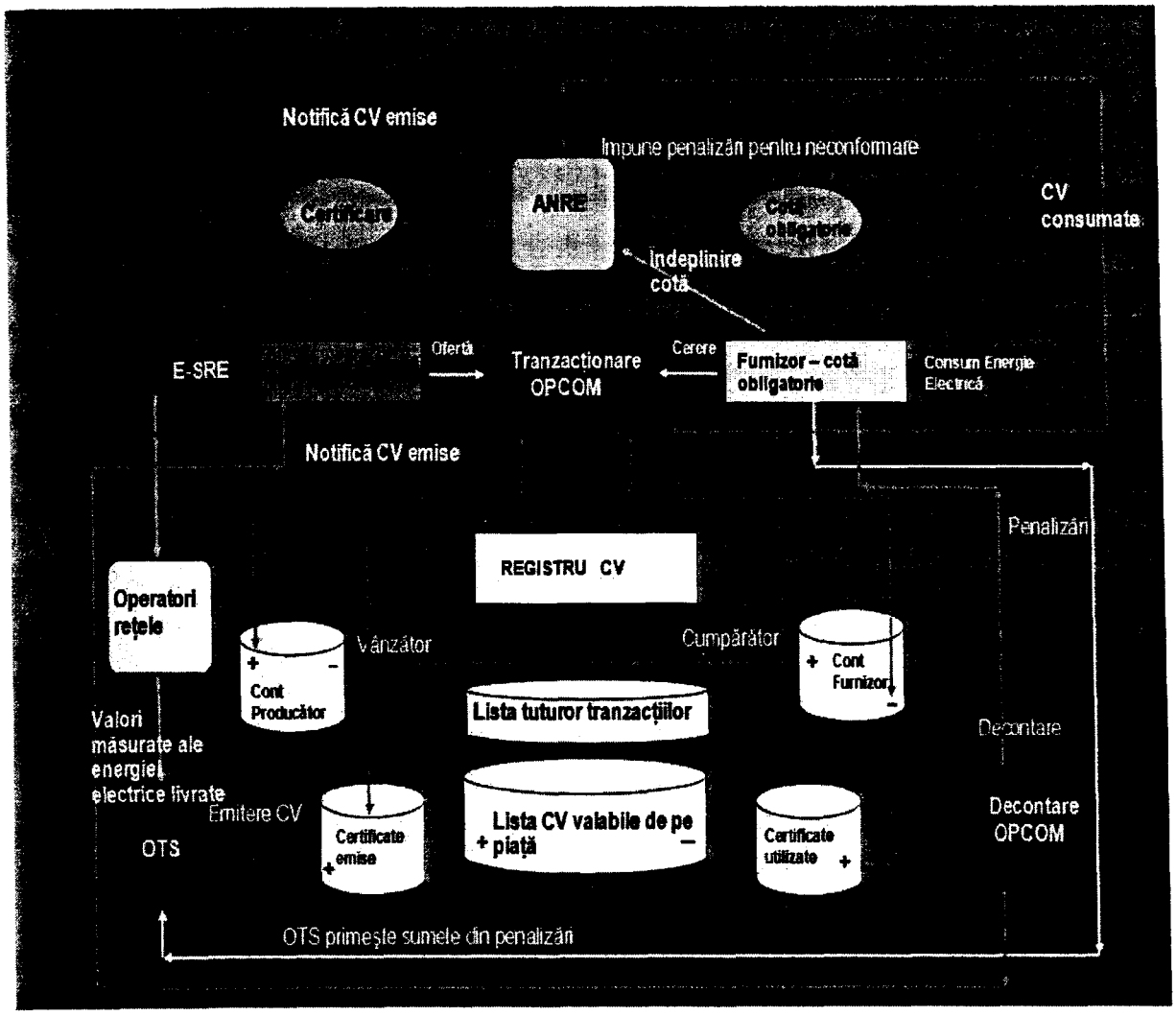
Utilizarea surselor regenerabile de energie reprezintă o prioritate a politicii energetice naționale şi se realizează printr-un mecanism de sprijin prin prețuri, pe baza unui mediu legislativ stabil, de atragere a investitorilor şi accesul pe piață al producătorilor cu profituri rezonabile.

Sursele regenerabile se pot asimila unui 'flux energetic natural', fie că se au în vedere sursele solare, eoliene, hidroenergie, biomasa sau energia geotermală. Pe termen lung, implementarea Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie asigură oportunități reale pentru lărgirea bazei de producție şi furnizare de energie, sursele regenerabile fiind considerate energii curate, sustenabile şi cu potențial de exploatare ridicat.

În cadrul Consiliului Mondial al Energiei se apreciază că participarea semnificativă a surselor regenerabile la balanța energetică poate să contribuie la diversificarea ofertei pe o piață lărgită a energiei, reducerea emisiilor de noxe şi dezvoltarea durabilă a unui sistem energetic național.

La Summit-ul Mondial de Dezvoltare Durabilă de la Johannesburg, din august 2002, s-a propus participarea cu o cotă globală a surselor regenerabile, diversificarea surselor energetice primare şi implementarea de tehnologii energetice avansate, accesibile în toate statele pe baze contractuale reciproc avantajoase, inclusiv pentru România.

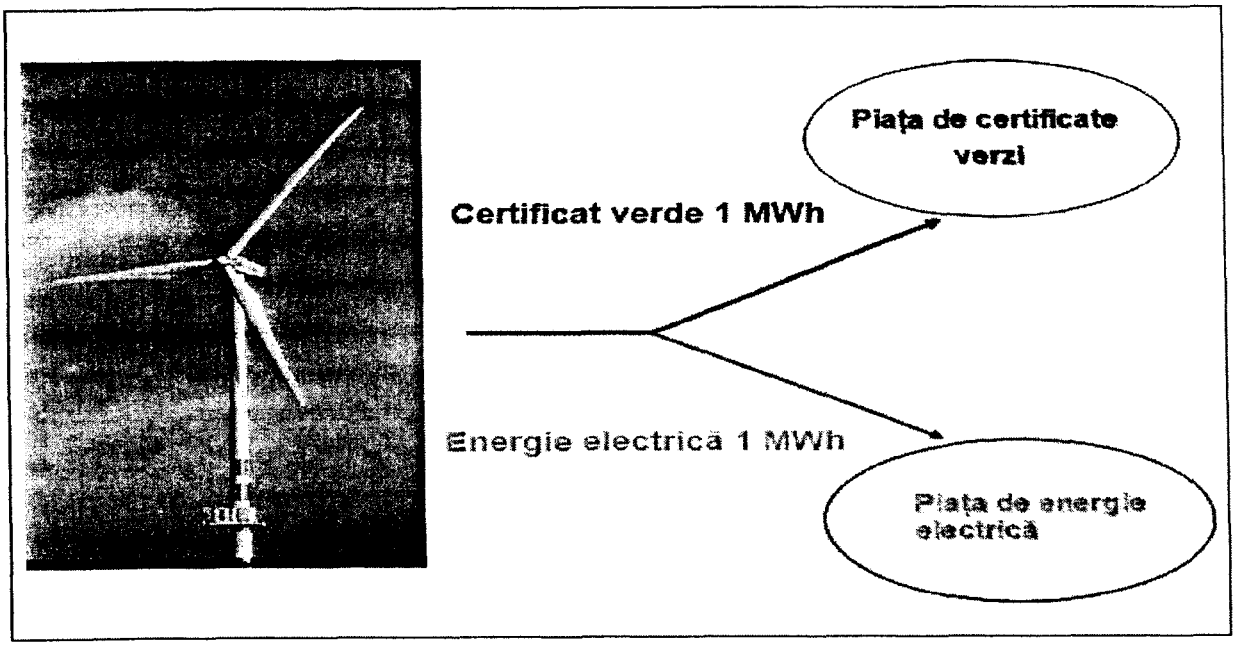
Anexa 2

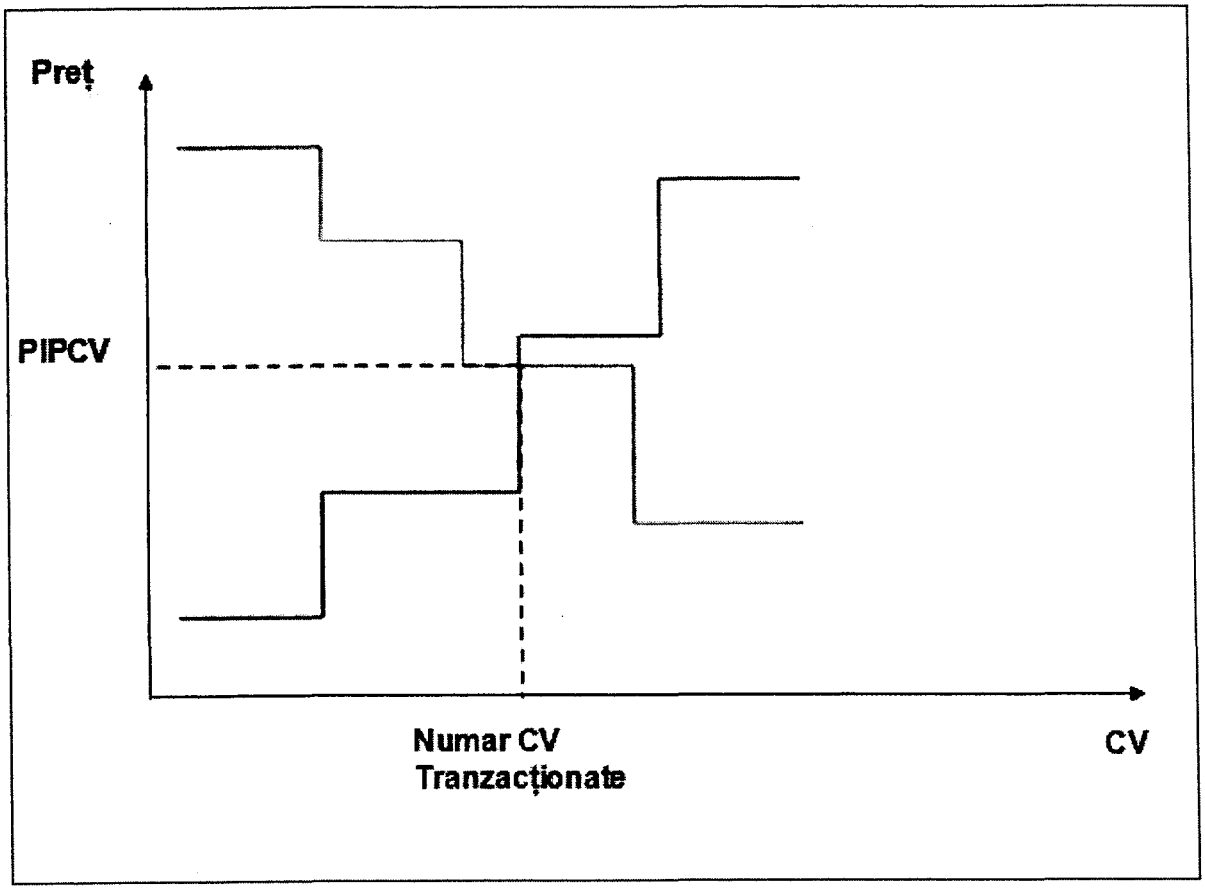

Notifică CV emise
Impune penalizări pentru neconformare
ANRE
CV consumate
Îndeplinire cotă
Ofertă
Cerere
E-SRE
Tranzactionare OPCOM
Furnizor – cotă obligatorie
Consum Energie Electrică
Notifică CV emise
Penalizări
REGISTRU CV
Operatori rețele
Vânzător
Cumpărător
Cont Producător
Cont Furnizor
Lista tuturor tranzacțiilor
Valori măsurate ale energiei electrice livrate
Emitere CV
OTS
Certificate emise
Lista CV valabile de pe piață
Certificate utilizate
Decontare
Decontare OPCOM
OTS primește sumele din penalizări

Anexa 3 :

Piața Centralizată pentru Certificate Verzi

Descriere generală – termeni şi definiții -

OPCOM (Operatorul Pieței de certificate Verzi) - Persoana juridica ce asigura tranzacționarea Certificatelor Verzi si care determina preturile pe Piața centralizata a Certificatelor Verzi, îndeplinind funcțiile prevăzute de Regulamentul de organizare si funcționare a Pieței de Certificate Verzi (Ord. ANRE nr. 15 / 2005).

Certificat Verde – Document care atesta o cantitate de 1 MWh de energie electrica produs din surse regenerabile de energie.

Sistem de cote obligatorii – Mecanism de promovare a producerii de energie electrica din surse regenerabile de energie, prin achiziția de către furnizori a unor cote obligatorii de energie electrica produsa din aceste surse în vederea vânzării către consumatorii deserviți.

Funcționarea sistemului de cote obligatorii pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile de energie, presupune parcurgerea următorilor pași :

- Autoritatea de reglementare stabilește o cota fixa de energie electrica produsa din surse regenerabile de energie, pe care furnizorii sunt obligați sa o cumpere *ANRE*
- Autoritatea de reglementare califica anual producătorii de energie electrica din surse regenerabile de energie, pentru a obține Certificate Verzi. *ANRE*
- Producătorii (*de energie din SRE - Nota mea)* primesc pentru fiecare unitate de energie electrica livrata în rețea (1 MWh), un Certificat Verde, care poate fi vândut separat de energia electrica, pe Piața de Certificate Verzi (*emis de OTS „Operator de Transport si Sistem", respectiv Transelectrica SA – Nota mea*)
- Pentru îndeplinirea obligației, furnizorii trebuie sa detină un număr de Certificate Verzi egal cu cota de energie electrica din surse regenerabile de energie impusa

• Valoarea Certificatelor Verzi reprezintă un *câştig suplimentar* primit de producători pentru "energia curata" pe care o livrează în reţele
• Preţul energiei electrice este determinat pe piaţa de energie electrica
• *Preţul suplimentar* primit pentru Certificatele Verzi vândute este determinat pe o *piaţa paralela*, unde sunt tranzacţionate *beneficiile aduse mediului*
Valoarea Certificatelor Verzi se stabileşte prin mecanisme de piaţa:
• Prin *contracte bilaterale* între producători si furnizori
• Pe o *piaţa centralizata* organizata si administrata de OPCOM
Preţul Certificatelor Vezi variază într-un interval [Pmin ÷ Pmax] stabilit prin Hotărâre de Guvern.
Preţul minim este impus pentru protecţia producătorilor iar preţul maxim, pentru protecţia consumatorilor.
Pentru perioada 2005-2012 valoarea anuala minima si maxima de tranzacţionare a certificatelor verzi este de 24 Euro/certificat, respectiv 42 Euro/certificat, calculata la cursul de schimb stabilit de Banca Naţionala a României, pentru ultima zi lucrătoare a lunii decembrie din anul precedent .
Energia electrica se tranzacţionează separat de certificatele verzi

Actori
• Autoritatea de Reglementare – ANRE
• Producători de energie electrica din surse de energie regenerabile
• Furnizori
• Operatorul de Transport si de Sistem – O T S
• OPCOM

Sursele regenerabile eligibile sa participe în sistemul de tranzacţionare a Certificatelor Verzi

• Vânt
• Soare
• Biomasa
• Energia hidroelectrica produsa în centrale cu o putere mai mica sau egala cu 10 MW, puse în funcţiune sau modernizate începând cu anul 2004
• Geotermala
• Energia valurilor
• Hidrogen produs din surse regenerabile de energie

Cotele obligatorii de energie electrica produsa din surse regenerabile de energie (E-SRE) până în anul 2010

Sunt stabilite în conformitate cu ţinta asumata de România în negocierile de aderare la UE si anume 33% E-SRE în consumul intern brut, în anul 2010-2012.

Cota aplicata furnizorilor (%)	Anul
0,7	2005
2,22	2006
3,74	2007
5,26	2008
6,78	2009
8,3	2010-2012

Conform HG 958/2005, valoarea anuală a cotei obligatorii poate fi modificată în perioada 2005-2007, în prima decadă a lunii decembrie, prin ordin al preşedintelui ANRE în cazul în care capacitatea instalată în centrale de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie nu poate asigura cererea de certificate verzi .
Adrese utile: website-ul Autorităţii Naţionale de Reglementare în domeniul Energiei

Rolul ANRE
- Califica producătorii de energie electrica din SRE eligibile, pentru participarea la piaţa de certificate verzi
- Stabileşte anual preţul minim si preţul maxim pentru Certificatele Verzi
- Urmăreşte îndeplinirea cotei obligatorii de către furnizori
- Aplica penalităţi pentru neîndeplinirea cotei

Furnizorii
Sunt obligaţi sa achiziţioneze anual un număr de Certificate Verzi egal cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii si cantitatea de energie electrica furnizata ***anual consumatorilor finali***

Rolul Operatorului de Transport si Sistem (*Transelectrica S.A.*)
- Primeşte lunar de la producători si de la Operatorii de Reţele la care aceştia sunt racordaţi notificări privind cantităţile de E-SRE livrate în reţele
- Emite lunar certificate verzi producătorilor pentru cantitatea de E-SRE produsa si livrata în reţea în luna anterioara
- Colectează sumele corespunzătoare penalizărilor de la furnizorii care nu si-au îndeplinit cota obligatorie la sfârşitul perioadei de conformare

Sumele de bani rezultate din aplicarea penalizărilor, colectate de operatorul de transport si de sistem, sunt alocate anual în baza unei proceduri elaborate de către ANRE, pentru:
- achiziţia de la producători a certificatelor verzi oferite pe piaţa dar netranzacţionate, la valoarea minima de tranzacţionare stabilita conform art.7, alin. (2), pentru anii în care cererea de certificate verzi este mai mare decât oferta;
- redistribuire către producătorii de energie electrica din surse regenerabile de energie în funcţie de numărul de certificate verzi vândute si de tipul tehnologiei de producere.

Rolul OPCOM

- Înregistrează participanţii la Piaţa de Certificate Verzi
- Prognozează si face publica cererea si oferta de Certificate Verzi la nivel naţional
- Înregistrează contractele bilaterale de tranzacţionare a Certificatelor Verzi între producătorii de energie electrica din surse regenerabile de energie si furnizori
- Înfiinţează si administrează *Registrul certificatelor verzi*
- Asigura cadrul de tranzacţionare pentru Certificatele Verzi pe Piaţa Centralizata
- Primeşte ofertele de vânzare/cumpărare a certificatelor verzi de la producători/furnizori (consumatori)
- Stabileşte si face public Preţul de Închidere al Pieţei Centralizate de Certificate Verzi si numărul de Certificate Verzi tranzacţionate lunar pe Piaţa Centralizata de Certificate Verzi
- Afişează lunar cererea cumulata de Certificate Verzi si oferta cumulata de Certificate Verzi pe anul în curs
- Stabileşte drepturile si obligaţiile de plata ale participanţilor la Piaţa Centralizată de Certificate Verzi

Piaţa Centralizata de Certificate Verzi asigură:

- Concurenta, transparenta, nediscriminare
- Reducerea preturilor de tranzacţionare

- Stabilirea preturilor de referința pentru alte tranzacții din piața certificatelor verzi

Funcționarea PCCV

- Înscrierea participanților la Piața Centralizată de Certificate Verzi **(PCCV)**
- Participanții transmit lunar oferte de vânzare sau de cumpărare, în Intervalul de Ofertare

Operatorul Pieței de Certificate Verzi:

- Preia ofertele si transmite Confirmări de primire
- Validează ofertele si transmite Notificări despre acceptarea sau respingerea lor
- În ziua de Tranzacționare, stabilește Numărul de Certificate Verzi **(CV)** tranzacționate si Prețul de Închidere al Pieței de Certificate Verzi **(PIPCV)**
- Întocmește si transmite fiecărui participant Notele de decontare

Determinarea PIPCV si a numărului de CV tranzacționate pe PCCV

- Ofertele reprezintă perechi preț-cantitate : cel puțin o pereche si cel mult trei perechi
- PIPCV si Numărul de CV tranzacționate